

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVIII (32)

Štev. (No.) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

25. oktobra 1979

K LETOŠNJEMU NARODNEMU PRAZNIKU

Kakor vsako leto, bo tudi letos proslava narodnega praznika 29. oktober. Ta dan iz leta 1918 je dan, ki ga je označil prof. dr. Milko Kos po pomembnosti, kakor sta za slovensko zgodovino pokristjanjenje Slovencev in pojav prve slovenske knjige. Kakor koli naj danes pišejo o njem, to ostane in je vreden naše počastitve.

Prav tako tudi slovenska zastava, belomodrordeča iz leta 1848, ki je simbol naše vseslovenske zavednosti, svetinja, ki se ne da spreminjati in omejevati na posamezne pokrajine, temveč je vseslovenska za vse Slovence.

V letošnji narodni praznik je vključena tudi omemba 35-letnice ustanovitve Narodnega odbora za Slovenijo, ki nosi datum narodnega praznika 29. oktobra 1944.

O tem nekaj besed.

Ko je divjala najhujša komunistična revolucija v Sloveniji pod lažnim videzom „narodnoosvobodilne borbe“, v resnici pa za pomaganje „edini domovini socializma“ Sovjetski zvezi, k čemur je bila slovenska KP, ki je vodila celotno OF, obvezana po zakonih Kominterne in ji je bil cilj postati „sovjetska provinca kot del Sovjetske zveze“ (Kardelj), je našel odločen odpor najprej slovenskega ljudstva v obliki spontanega Vaških straž in pozneje urejene vojske slovenskih domobrancev. Slovenski politiki so ves ta čas sodelovali s protirevolucijo, tako z moštvom svojih ilegalnih legij v oboroženih vrstah domobrancev in četnikov, kakor tudi v političnih zadevah s informiranjem zavzevalkov in medsebojnih odnosov itd.

Domobranstvo je nastopalo zmagovito v Sloveniji, toda — toliko bolj je izgubljalo teren v taboru prvotnih zavzevalkov na zahodu. Zavzevalki niso dovolili Jugoslaviji take „resistenčne politike“ kakor Franciji, ko je Eisenhower svaril Francoze pred prezgodnjimi vstajami, kajti — varujejo naj življenja za čas njihovega vdora. Pri nas pa so zavestno podpirali komuniste, kot se je izrazil Churchill, ki je cinično vedel, da „po vojni ne bo živel v Jugoslaviji“. Že po aprilu 1944 so domobranstvo smatrali za kolaboracioniste, kar nikakor niso bili: niti en njihov strel ni padel proti zahodnim zavzevalkom, ali za nemško stvar, niso šli iz meja Slovenije, katero so branili izključno proti komunizmu... dočim so jugoslovanski komunisti prav v tem času kolaborirali z nacisti za skupen vojaški nastop proti eventualnemu angleškemu vdoru...

Ko je v mesecih nato Gestapo pozaprl politike in jih poslal v taborišča ali pognal v podzemlje, odgnal legijske častnike in vojake, razbil radijske zveze in so se dogodki v zvezi s Titom mrzlično razvijali v njegov prid (pritisk na kralja, sporazum Tito-Šubašič, zavzetje Beograda...), je dozorela ideja o ustanovitvi Narodnega odbora za Slovenijo. Odvetnik Miloš Stare, ki je bil član vodstva SLS od l. 1933 in med vojno v podtalnem vodstvu SLS tudi zastopnik dr. Kreka, je bil tedaj že pet mesecev v popolni ilegali; iskala sta ga gestapo in komunisti. V imenu SLS sta skupno z pok. dr. Šmajdom, ki se je takrat vrnil iz nacistične konfinacije, vodila v tajnosti priprave za ustanovitev NO. Za liberalno stranko je vzdrževal zveze z dr. Šmajdom in posredoval predloge dr. Marjan Zajca; za Socialistično stranko pa dr. Celestin Jelenc. Dve stvari je bilo najprej urediti: formalno stran, ki naj bi določila, kakšna naj bo notranja ureditev NO. Druga pa je bila doseči sporazum glede temeljnih točk skupnega programa, to je narodno-političnega programa.

Prvo vprašanje — formalno — je bilo rešeno z ustanovno listino, po kateri je bilo urejeno notranje poslovanje NO. Razmerje števila članov v NO, ki naj bi pripadali posameznim strankam, je bilo določeno po ključu prve slovenske narodne vlade iz leta 1918. Sporazum o temeljnih točkah skupnega programa o

OB PRVI OBLETNICI PAPEŽEVANJA JANEZA PAVLA II.

16. oktobra 1978 na dan poljske kraljice sv. Jadvige, je bil v veliko preseenečeje vsega sveta izvoljen za papeža 58-letni krakovski nadškof kardinal Karol Wojtyła, ki si je prevzel ime svojih treh predhodnikov, Janeza XXIII., Pavla VI. in Janeza Pavla I. Tako je stopil na papeški tron prvi slovanski papež, kakor ga je napovedal pred 130 leti poljski pesnik Slowacki, ki da bo vladal v Duhu, delal čudeže, očistil Cerkev in preprosto odkril v stvarstvu spet Boga.

Zdaj je preteklo prvo leto njegovega vladanja in spet je svet presenečen nad njegovim delovanjem in se mu čudi. Čudi se njegovi delavnosti, inteligenci, energiji in veliki ljubezni. Prepričan je in piše, da „prav takega potrebuje sedanji razbožanstveni, tehnično-znanstveni materialistični svet“, da je „pravi sveptisemski patriarh“, da „je prekoračil konfesionalne meje“, kot eden največjih poglavarjev Kristusove Cerkve“, da je „vest narodov“ itd. Ameriški predsednik J. Carter ga je pozdravil z naslovi: „Prvoborec za dostojanstvo in vrednost človeka in romar za mir“. Dva Nobelova nagradjena sta ga imenovala naravnost „božji dar“, namreč Solženicin in kalkutska mati Terezija.

Dunajski kardinal König vidi v njem še drugo poslanstvo: „Pravi verniki gledajo sedaj na Vzhod po rešitvi iz stranskega verskega upadanja. Odslej bodo od tam prihajali misijonarji na Zahod. In eden takih misijonarjev je zdaj prišel v Rim.“

Iz Cerkve molka je stopil v sam vrh njenega vodstva in v „La Presi“ dobil najvišji naslov: „duhovni usmerjevalec človeštva“.

POPOTNIK IN ROMAR

Janez Pavel II. je zavestno vzel nase to poslanstvo. Že v januarju letošnjega leta je šel na zasedanje latinskoameriških škofov v mestu Puebla v Mehiki, kamor npr. njegov predhodnik Janez Pavel I. ni nameraval iti. Videl je nevarnost v „tretjem redu“ hierarhije, ki se je začelo tu razvijati v preradikalno smer približevanja in skoraj istovetnega se z marksističnim „osvobojevanjem“. Jasno in odločno je povedal, „da se ne sklada s katekizmom teza, da je bil Kristus revolucionar in subverzist, temveč Odrašenik človeška; da duhovnik ni socialni in politični delavec, ampak oznanjevalec evangelija. Več molitve in manj politike...“ Pokazal se je dogmatičnega konservativca, toda progresista v socialnem smislu (obisk indijanskih bivališč) in tako odprl „novo pot, a v okviru tradicije“.

Po vrnitvi je 4. marca t. l. obelodanil svojo prvo encikliko z značilnim

narodno-političnih vprašanjih je bil dokončno formuliran v „narodni izjavi“ (glej Zbornik Svobodne Slovenije, leto 1965, str. 281). Oba dokumenta, to je Ustavna listina in Narodna izjava, nosita datum narodnega praznika 29. oktobra 1944.

V Narodni izjavi, ki vsebuje narodno-politični program, je bila v okviru, ki je bil za tiste čase realen in nujen, prvič po sporazumu vseh treh demokratičnih strank postavljena zahteva, da bodi v federativno urejeni Jugoslaviji njen sestavni del tudi narodna država Zedinjena Slovenija.

S tem je začelo novo obdobje pri reševanju notranje ureditve Jugoslavije. Saj so postavile zahtevo po narodni državi Zedinjeni Sloveniji slovensko demokratične stranke, ki so med obema svetovnima vojnama predstavljale po volilnih rezultatih 90% Slovencev.

Zato je Narodna izjava v slovenskem političnem življenju zgodovinskega pomena. Da je na svoji veljavi še pridobila jo je v tajnosti podpisalo, (razumljivo s psevdonimi) nad 300 vodilnih osebnosti slovenskega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja; cerkve-

naslovom *Redemptor hominis*, ki jo je sestavil sam brez običajnih svetovavcev in v poljščini. V njej razlaga temelje človeške vrednosti, svobode, pa duhovnega odrešenja. Kristus je postavljen v središče stvarstva, v kozmos in vse dobi pomen v njegovi luči. V tej luči govori potem o ekumenizmu, duhovništvu, terorizmu, itd.

Z napetostjo in s čustveno ganjenostjo smo spremljali nato papeža na televiziji na njegovem obisku Poljske, ki ga je imenoval on sam: romanje na grob sv. Stanislava, katerega je pred 900 leti ubil poljski kralj, „mucek osojski“ Videli smo ga na grobu staršev, v Varšavi pred spomenikom neznanega vojaka in na glavnem trgu, predvsem pa v Čenstohovi in v Gnieznu, najstarejši poljski škofiji, kjer je govoril oni lepi govor o Slovanih, ki ga je v celoti prinesel naš tednik. Pomembna je bila njegova poklonitev žrtvam plinskih peči v Oswieciemu, ko je poljubljaj spominske plošče židovskim, ruskim in poljskim žrtvam in tla celice blaženega Kolbeja. In slovo na krakovskih Blonjah, kjer je še enkrat prosil Poljake, naj vztrajajo v veri, ki je tradicija njihove kulture in zgodovine. Ne moremo navajati vse njegove triumfalne poti „romanja“ in njegovih govorov, kjer je oblastnikom govoril o odgovornosti za poljsko samostojnost in kulturo, ljudstvu o veri v krščanski tradiciji in marksistom o tem, da človek ni samo sredstvo produkcije. Na milijone Poljakov je slišalo njegove besede in ga videlo; pravijo, da vsak tretji Poljak. Ves narod je bil s papežem, in listi pravijo: na Stalinovo vprašanje v Jalti, koliko divizij ima papež, je zdaj Janez Pavel II. dal jasen odgovor na Poljskem!

Tudi na problem „ost-politike“ je dal indirekten odgovor; zanj sta Vzhod in Zahod ena enota, Rusija je po poreklu in tradiciji evropska država in krščanstvo je obema skupen izvor in temelj. Ne morejo obstajati samo na Zahodu garantirane človekove pravice, če niso tudi na Vzhodu. Nekoč se mora doseči ravnotežje.

Romanje na Poljsko je bil obisk „drugemu redu“, to je — komunistični državi. Pravi, da se bo vrnil tja ob 600-letnici Čenstohovske Marije leta 1982. Tretji obisk je veljal „kapitalističnemu Zahodu“. Tako je obiskal vse tri rede „zvršenih“. Šel je tokrat na sedež združenih narodov govorit pred 152 zastopniki svetovnih držav — kot sam vladar države Vatikana. Prej je obiskal Irsko in pozneje ZDA. Prav na Irskem, na sami meji dolgoletnih bojev, je govoril proti terorizmu in za uporabo mirnih sredstev za poravnavo sporov in

(Nad. na 2. str.)

ZGODOVINA KOT VZGOJNI FAKTOR

Bs. As., v Mednarodnem letu otroka

V letošnjem letu otroka je bila med drugimi posebno v Južni Ameriki poudarjena zahteva do pravice brez izjeme vseh otrok do najboljši izobrazbe. Po splošnem mnenju naj bi se vzgojno izpopolnjevanje pričelo že v osnovni šoli, in to tako na področju ved kot fizičnih spretnosti. Delo za doseg tega prepriljivega cilja je zelo obširno. Od vzgojitelja zahteva popolno predanost poklicu in skrb za stalen razvoj vzgojančevih talentov.

Kadar govorimo o vzgoji, si skoro vedno predstavljamo šolsko dobo, medtem pa nekako prezremo važna vzgojna leta v družini in v stikih z okolico. Ravno tako moramo upoštevati obveščevalna sredstva, ki nasilno in avtomatično prodirajo v družinsko življenje: časopisi, revije, plošče, prospekti, knjige in predvsem televizija.

Ne moremo v tem sestavku opredeljevati vseh panog znanosti. Za danes naj poudarimo le pomembnost zgodovine. Ljudje imajo različne okuse in tudi zanimanje za zgodovino ni splošno pravilo. Poglobljanje v zgodovinska dogajanja so stvar poklica. A poznanje vplivnih in odločilnih zgodovinskih dogodkov ter zasledovanje sodasnih problemov naj bi bila skrb vsakega državljanca. Pri spoznavanju zgodovinskih dejstev ne pride toliko v poštev kaka posebna intelektualna nadarjenost, sposobnost memoriranja ali stroge logične analize, pač pa razumevanje minulih življenjskih skušenj določene skupnosti. Deloma lahko v znatni meri vpliva v tej smeri vzgoja v domačem okolju. Ta je lahko osredotočena samo na osebne težave in materialne interese, lahko pa je poleg tega odprto razgledana tudi v zunanji svet in socialne zahteve.

Naši zdomski skupnosti lahko nakazuje smernice za delo v sedanjosti in

SLOVENC NA KOROŠKEM NAZADOVALI ZA 1851 GLASOV

Nestrpno smo pričakovali sporočilo, kakšen bo volilni rezultat deželnozbornskih volitev, ki so bile na Koroškem v Avstriji 7. t. m.

Kakor so leta 1975 Slovenci pri deželnozbornskih volitvah nastopili s Koroško enotno listo — KEL — tako je bilo tudi letos. Leta 1975 je bil nosilec liste dr. Apovnik, podpredsednik Zveze slovenskih organizacij in je lista KEL dosegla 6.130 glasov; manjkalo je samo 1400 glasov, da bi dobila mandat v deželnem odboru.

Letos je bil nosilec liste Karel Smolle kateremu so sledili na listi dr. Apovnik, dr. Robert Saxer in dr. Matevž Grile.

Pri volitvah 7. t. m. je dobila lista KEL je 4279 glasov, kar pomeni v primerjavi z letom 1975 nazadovanje za 1851 glasov.

V deželnem zboru samem se položaj ni spremenil. Vse tri avstrijske stranke so ohranile dosedanje število mandatov. Socialistična stranka je ohranila 20 mandatov in ker se je število volivcev zanjo povečalo za 2,6% je malo manjkalo, da ni dobila še 1 mandat. Avstrijska ljudska stranka je ohranila 12 mandatov in Svobodnjaška stranka 4 mandate. Presenetljivo je padla na splošno udeležba pri volitvah in je bila abstenenca večja, kot so pričakovali.

Med Slovenci nosita precejšnjo od-

GOSPODARSKA KONFERENCA V RIMU

Svetovna krščanska demokratska unija s sedežem v Rimu je že v začetku tega leta pripravljala konferenco gospodarstvenikov iz naših dežel o ekonomskih odnosih med Vzhodom in Zahodom. Predlagane teme so bile sledeče: Gospodarske reforme, gospodarska politika, mednarodna gospodarska razmerja, tehnološki napredek in prenos tehnologije, poljedelstvo. Na predlog SKD-SLS je svetovna krščanska demokratska unija povabila na konferenco od Slovencev

za doseg ciljev v bodočnosti le jasna podoba o preteklosti slovenskega naroda v okviru evropske zahodne kulture in razvoj družbe dežele, v kateri živi, v našem primeru, argentinske družbe. Iskane smernice in moči v preteklosti predpostavlja zanimanje za zboljšanje današnjega življenja, za uveljavljanje človekovega dostojanstva. Pravtako vključuje gojitev etičnih vrtilin, kot npr. razumevanje bližnjega, sočustvovanje, ljubeznivost, radodarnost, požrtvovalnost, spoštovanje in čut pravičnosti.

S poznanjem zgodovinskih obdobjev človek lahko oceni vodilne sile in ideale, odkrije želje po spolnjenanju ljudi v teku stoletij, obéduje skupni napredek v preteklosti, razume duhovne sile naroda in svetovne ideale krščanskega sveta. Zanimanje za zgodovino zaradi preteklosti same ni končni namen. Ob sedanjosti moremo prepoznati, da smo se obogatili z zakladi prejšnjih generacij in da bodo naše delovanje sodili bodoči rodovi. Zgodovinska znanost nam tedaj pripomore preudarno in pravično presojati nove dogodke na podlagi starih skušenj.

Pedagogi menijo, da vcepi otroku zanimanje za spoznavanje preteklosti družinski krog že s pripovedovanjem legend, anekdot, povesti in resničnih zgodb. Družinski razgovori o stvarnih in perečih problemih družbe prebudijo v mladem človeku zanimanje za razvoj dogajanj in njih pravo usmerjenost.

V tem važnem letu otroka bi Slovenci lahko dodali, da imajo otroci slovenskih staršev na tujem pravico doseči najboljšo vzgojo. Ne smejo ostati prikrajšani ali omejeni v spoznavanju slovenske zgodovine in pri pridobivanju moralne in družbene vzgoje, ki jo nudijo krščanske vodilne misli ter zgledi posameznikov in našega naroda v njegovi bogati preteklosti.

Kati Cukjati

govornost za tak rezultat obe slovenski organizaciji, posebno Narodni svet. Kot ustanova s krščanskim svetovnim nazorom se je pretesno povezala s slovensko in jugoslovansko komunistično partijo. Vodstvo Narodnega sveta se je zmotilo, ko je pričakovalo, da bodo slovenski in jugoslovanski komunisti reševali narodne probleme slovenske manjšine na Koroškem. Komunisti rešujejo vedno in povsod le partijske probleme. Taktiko v zasledovanju istega cilja prilagodijo okoliščinam v različnih krajih in različnih časih.

Vsakdo bo vprašal, kam je šlo skoraj 2000 glasov za listo KEL, za kolikor se je število zmanjšalo od leta 1975. Ni dvoma, da se marsikak Slovenec ni udeležil volitev zaradi dezorientiranosti, ki jo povzročata sedanja politika Narodnega sveta. Precej jih je podleglo propagandi in so volili avstrijske socialiste in nekaj tudi ljudsko stranko. Ni dvoma, da je še kaka druga stranka dobila slovenske glasove.

Prišel je čas, da tisti, ki vodijo slovensko narodno politiko na Koroškem, napravijo temeljito analizo dosedanjega dela, ki je pripeljalo do takega rezultata pri zadnjih volitvah. Pred seboj imajo neposredni dokaz, da je bilanca negativna. Po analizi in oceni vseh okoliščin naj podvzamejo potrebne korake in to brez oklevanja.

univ. prof. dr. Petra Remca in dr. Ljuba Sirca. Konferenca naj bi bila meseca aprila, ki pa je bila preložena zaradi tedanjih razmer v Italiji in se je vršila od 26. do 29. septembra. Od 8 navzočih predavateljev, med katerimi sta bila tudi dva Poljaka in dva Čeha, sta podala svoja referata Slovenca dr. Peter Remec in dr. Ljuba Sirca.

O konferenci bomo še poročali, referati pa bodo po vsej verjetnosti objavljeni v knjižni izdaji.

Ob papeževi obletnici

(Nad. s 1. str.)

doosego svobode; obsodil je prav tako oblastnike, ki privedejo do takih situacij. V ZDA je v dvorani Združenih narodov svaril pred oboroževanjem in prosil za mir. V Washingtonu je govoril o pomenu zakona in o svetosti slednjega, tudi pravkar spočetega življenja, torej proti splavu. Tudi drugod je govoril o vrednosti človeka sploh v vseh njegovih odtokih.

Tako je tudi v ZDA dokazal pravilnost Carterjevih označb ob sprejemu, da je „prvak za človekovo vrednost in romar za mir.“

KATEHET IN POSREDNIK

Janez Pavel II. tudi v Vatikanu ne nehno deluje pastoralno: obiskuje na svojem belem džipu svoje fare kot „rimski škof“, in poučuje katekizem na svojih avdientcah, ki jih ima redno v sredah in nedeljah. Zadnji ciklus kateheze je bil razlaganje sv. rožnega venca... Na njegovih ramah je vsa diplomacija sv. Cerkve in govori se že, da namerala sklicati še III. vatikanski koncil v bližnjih letih. Toda ena najtežjih in najbolj delikatnih njegovih ciljev je — pomoči k mirni poravnavi ozemeljskega spora med Čilom in Argentino, katerega rešitev se obeta za drugo leto, ko bi želel — kot pišejo listi —, da bi se pri spomeniku Kristusa na mendoški meji poravnala nasprotnika — v njegovi prisotnosti.

SE DRUGA DELAVNOST

Papež Janez Pavel II. je človek neverjetnih talentov in življenjske energije: najbolj preseneča s svojim znanjem jezikov. Govori tekoče v petih in več jezikih, pozdravlja — kot je storil za novo leto — v 32 jezikih (tudi slovensko; hrvaško je bral sv. mašo). Je pesnik. V tem letu so izšle njegove pesmi v italijanskem prevodu (iz njega nekaj zgledov tudi v slovenskem v Mladiki), pa angleškem. Njegovo dramo so igrali

v Rimu in v Londonu. Bil je svoj čas aktivni igravec in športnik. Je dober pevec, ki rad poje tudi kot papež: njegovo petje na romanju na Poljskem je snemano na plošče. Pel je v oknu Vatikana s pevci, ki so mu za obletnico peli serenado.

IZREDNA PRILJUBLJENOST

V Italiji je papež ena najbolj priljubljenih oseb. Vsak tujec in domačin se hoče udeležiti njegovih javnih avdienc. Okoli 70.000 oseb šteje zdaj slednja taka avdiencia, ki jih papež ne daje več v novi veliki dvorani za 12.000 ljudi pok. Nevrija, temveč na trgu sv. Petra. In pravijo, da bo moral določiti še en dan v tednu. V skupinah je tak pritisk v težnji, priti v njegovo bližino, da povprečno vedno omedli do 40 oseb, za kar so zdaj pripravili dve postaji „prve pomoči“. Pomnožili so znatno število pometalcev za smeti, ki jih na tone ostane po takih sprejemih. Naval romarjev je videti iz teh števil: 1. 1975, ko je bilo sveto leto, je prišlo na tako avdienco okrog 500 omnibusov, zdaj jih vsako sredo in nedeljo pride od 600 do 800! To po poročilih rimske prometne pisarne. Uspevajo prekupčevalci: čeprav je vstop brezplačen, plačujejo tujci zanj tudi 20 dolarjev, da ga dobijo. Služijo odlično prodajalci „spominkov“. In pošta: „ta v 15 letih papeževanja Pavla VI. ni prodala toliko znamk, kot zdaj v enem letu,“ pravi podravatelj Osservatora Levi. Isti tudi komentira to izredno in ogromno popularnost poljskega papeža: „Je mlad in energičen. K temu pridejo še lastnosti treh prejšnjih papežev, ki so združene v njem: spontanost Janeza XXIII., kultura Pavla VI. in pastoralna preprostost Janeza Pavla I.“

Obstajajo ne samo filmi o njegovih romanjih na Poljsko, v ZDA in Irsko, temveč se pripravljajo — kot poročajo poljski listi — tudi že film o papeževi generaciji na Poljskem s papežem v osredju (seveda poklicnim igravcem) pod naslovom: To je človek!

ZA MIR NAGRAJENA LJUBEZEN

NOBELOVA NAGRADA - ZASLUŽENO PRIZNANJE MATERI TEREZIJ

Letošnje Nobelove nagrade so vsekakor pritegnile običajno pozornost. Kot prva je bila podeljena odlika za medicino, katero so pripisali enemu angleškemu in enemu ameriškemu znanstveniku. Dr. Godfrey Hounsfield in dr. Alan Cormack sta bila nagrajena za izum „komputirane tomografije“. Njun izum, čeprav spada na področje fizike, je temeljne važnosti v moderni medicini, zlasti za diagnozo in zdravljenje bolezni, ki se jih doslej smatrali za neozdravljive. Nagrade za fiziko so prejeli Sheldon Glasgove in Steven Weinberg (ZDA) ter Abdus Salam (Pakistan), za kemijo pa angleškoameriški znanstvenik Herbert Brown, ter zahodnonemški Georg Witig.

Nagrada za ekonomijo je bila podeljena tudi dvema znanstvenikom, in sicer Angloamerikancu sir Arthurju Lewisu in Amerikancu Theodoru Schultzu. Literarni nagrajenec je bil to pot Grk Odisej Elytis.

Največjo pozornost je pritegnila podelitev nagrade za mir. Že nekaj let so na to nagrado deževale kritike. Letos je bilo ravno obratno. S slavo dela za mir je bila ovenčana majhna, skoraj neznanatna redovnica, ki v Indiji, in po svojih duhovnih hčerah tudi v drugih

predelih sveta dela za „najrevnejše med revnimi“. Agnes Gonxha Bojaxhiu, bolj znana kot mati Terezija, je prejela nagrado, ker so „najrevnejši in umirajoči v njej našli edino upanje“.

Mati Terezija je rojena v Skopju po materi Makedonki in očetu Albancu. Dolgo let je delala kot redovnica in se posvetila zlasti revnim v Kalkuti, v Indiji. Tam je leta 1950 ustanovila svoj red „misijonark ljubezni“. Prejela je doslej že razne nagrade za svoje delovanje v prid najrevnejšim, gobavim in umirajočim. Nobelova je krona priznanj za njene napore.

Kaj bo z denarjem? 191.000 dolarjev, ki jih šteje nagrada, bo naložila na najvišje obresti: na božji lon. Od njih bodo živeli gobavci, paralitični otroci, od psov in miši ogrizeni reveži, ki jih redovnice pobirajo po indijskih mestih.

Ves katoliški svet in „vsi ljudje dobre volje“ so se z njo veselili ob podelitvi nagrade, veselili so se tudi utemeljitve posebne komisije švedskega parlamenta, ki je spoznala, „da je revščina velika nevarnost za mir“. Da bi le vsi ljudje prišli do tega spoznanja in se po njem in po vzoru matere Terezije tudi ravnali.

EL SALVADOR — NOVA NIKARAGVA?

PRAVOČASEN DRŽAVNI UDAR

Sicer je še vprašanje, ali je bil udar pravočasen. Strmoglavljen je bil sicer dosedanji predsednik general Carlos Humberto Romero. Nova vojaška vlada je pričela na vso paro iskati način, da bi preprečila levičarsko vstajo po nikaraskem vzorcu.

El Salvador se je namreč nahajal, in se še nahaja, v zelo delikatnem položaju. Revščina je huda, gverila zelo razpasena. Dosedanji predsednik je pripravil večjo ofenzivo, da bi razdeljal gverilka gnezda, a ni želel priljubljenosti med narodom. Novi vojaški vodje so takoj v vlado poklicali tudi civiliste. V vladačo hunto so pristopili rektor univerze Román Mayorga, tajnik levičarskega Narodnega revolucionarnega gibanja Guillermo Manuel Ungo in podjet-

nik Mario Antonio Andino. Vlada je tudi napovedala več socialnih in gospodarskih reform, da bi si pridobila ljudsko podporo. Ponudila je tudi amnestijo prevatnim gibanjem — za ceno miru. Dvoje prevatnih skupin se je pozitivno odzvalo vladnemu pozivu. Ostali gverilci so še ojačili svoje teroristične nastope. Hunta je tudi objavila, da bo v kratkem ukinila vojno stanje in da bo izdala ukrepe, ki bodo zagotovili o-klic splošnih volitev.

Položaj v El Salvadorju je svojevrsten. Originalen način nastopa proti gverilci, ko si po eni strani pridobivajo del prevatnikov z revolucionarnimi ukrepi, ostale še uporne pa krepko tolčejo. Vprašanje je, kakšen bo uspeh, in, če poizkus ni prišel prepozno.

MEDNARODNI TEDEN

ZARADI NESOGLASJA z vladno politiko v pogajanjih glede palestinske avtonomije je odstopil izraelski zunanji minister Moshe Dayan. Njegovo ostavko so z veseljem pozdravili desničarski judovski krogi. Shimon Peres, vodja laburistične stranke, je zahteval, naj odstopi ministrski predsednik Menahem Begin, in naj se sestavi vlada „narodne edinosti“.

KLUB HUDEMU PORAZU, ki so ga Kurdi doživeli komaj pred mesecem, so znova uprizorili hud odpor proti iranski vojski, ki nadzira kurdska mesta. Ministrski predsednik Bazargan je predstavil versko-političnemu vodji Homeiniju mirovni načrt, ki predvideva razne svoboščine za Kurde in splošno amnestijo, v katero naj bi bili vključeni tudi vsi vodje upora.

HUO KUO-FENG, predsednik kitajske komunistične stranke potuje po Evropi. Bil je že v Franciji, kjer so ga sprejeli z vsemi častmi. Nato je odšel v Nemčijo, kjer je bil sprejem precej hladen. Hua skuša navezati tesnejše gospodarske stike z Evropo, pa tudi želi politične dividende v prid kitajskim mednarodnim položajem.

PAPEŽ Janez Pavel II. je poromal v svetišče pompejske Matere božje v bližini Neaplja. Nato je v tem mestu maševal in javno obsodil revščino in krivico, a tudi nasilje in terorizem, „ki sta nov vir krivic“.

HUBER MATOS, eden glavnih vodij kubanske revolucije, je po dvajsetih letih zapora bil izpuščen na svobodo. Skupaj s Castrom je izvedel kubansko revolucijo a se uprl potem, ko je spoznal, da proces vodi v komunistično diktaturo. Bil je aretiran in obsojen na dvajset let ječe. Sedaj se bo skupno z drugimi osvobodenci in njihovimi družinami odpeljal v Kosta Riko in se pozneje verjetno naselil v ZDA.

V MOSKVI trdovratno molčijo v zvezi z zahodnimi govoricami glede bolezni Brežnjeva. Razni zahodni opazovalci trdijo, da je bil Brežnjev zadnje čase hudo bolan, in celo, da je že umrl. Sovjeti teh govoric ne potrjujejo, jih pa tudi ne zanikajo. Usoda Brežnjeva je ena velikih ugank mednarodnega tedna.

PETROLEJSKI MINISTER Saudijske Arabije, Ahmed Zaki Yamani, je opozoril razvite države na nevarnost, da bo petroleja kmalu zmanjkalo. Saudijska Arabija je proti ponovni podražitvi petroleja, a roti države potrošnice, naj štedijo s tem, za sedanji svet življenjsko važnim gorivom. Preteklo leto je uporaba goriv hudo narasla tako v ZDA kakor v zahodni Evropi in na Japonskem. Medtem se v ZDA vršijo protestna zborovanja proti hudi podražitvi goriv. „Nočemo umreti zaradi mraza“ vpije tisoče upokojencev, ki zaradi podražitve ne morejo nakupiti dovolj goriva za prihodnjo zimo.

NA KITAJSKEM so imeli študentske manifestacije. V Pekingu so študentje zahtevali, naj vojaški oddelki zapuste pekinško univerzo, kjer se nahajajo že osem let. Študentje pravijo, da zaradi vojaške prisotnosti ne morejo ne jesti, ne spati, ne študirati na univerzi. Univerza da je enostavno spreminjena v vojašnico, kjer študentje nimajo prostora.

V TURČIJI imajo hudo vladno krizo. Na zadnjih volitvah je vladna sredinsko-levičarska stranka doživela hud poraz. Zmagala je desničarska Stranka pravice, ki ima večino v senatu, ne pa v poslanski zbornici, kjer bi se morala povezati z opozicijskimi strankami. Kot posledica volilnega poraza je odstopil ministrski predsednik Bulent Ecevit, ki začasno še vodi vladne posle. Sedaj se boje, da bi prišlo do hude politične krize, ki bi lahko vodila do vojaškega udara. Stranke bodo morale nekoliko popustiti od svojih zahtev in skleniti koalicijsko povezavo ter določiti trdno vlado.

BOLIVIJSKI PREDSEDNIK Guevara Arze je postavil narod pred izbiro podaljšanja njegovega predsedniškega mandata. Kot znano, je Arze le začasni predsednik, katerega naloga je izpeljati volitve prihodnje leto. A Arze je mnenja, da je treba najprej rešiti težko gospodarsko krizo. „Ali rešimo gospodarsko krizo, ali izvedemo volitve. Obojega skupaj ne moremo,“ je izjavil.

PISMO VATIKANSKEMU DRŽAVNEMU TAJNIKU KARDINALU CASAROLIJU

Dr. Peter Urbanc iz Toronta v Kanadi je avgusta meseca poslal državnemu tajniku kardinalu Agostinu Casaroliju pismo, v katerem predlaga preiskavo proti dr. Grmiču v smislu beograjskega protokola od aprila 1966. V pismu dr. Urbanc navaja:

V reviji „Znamenje“, 6. zvezek 1978 je napisal dr. Grmič, pomožni škof lavantinske škofije:

Odnose med vernimi in neverujočimi motijo pojavi zunaj mej naše domovine, odkoder se slišijo sovražni glasovi zoper samoupravno družbeno ureditev (a), odkoder se na takšen ali drugačen način oglašajo „brodolomci“ (b). Čim iskreneje se bodo verske skupnosti prizadevale, da utišajo takšne glasove (c), toliko večje bo spet zaupanje, ki ga bodo uživali v samoupravni socialistični družbi.

Nato navaja dr. Urbanc dr. Grmičeve besede iz 1. 1975 ob 30-letnici „osvoboditve“ in sicer: „Kaj bi odgovoril, če bi me vprašal mlad človek, ali lahko vstopi kot član v KP (komunistično partijo) odgovorjam: Vsakemu, ki me bo to vprašal, bom to priporočil...“ (Te besede dr. Grmiča navaja tudi Mitja Ribičič v svojem referatu iz 1. 1976, ki je bil objavljen kot priloga št. 2 lista

Varnosti leta 1976. — Op. ured.) Nato nadaljuje dr. Urbanc:

Iz gornjega je očitno, da zlorablja dr. V. Grmič svoj položaj v visoki cerkveni hierarhiji in je kriv klerikalizma, to se pravi zlorablja vero v strankine politične namene:

a) poskuša prepričati pravico svobodnega izražanja vključno kritike novega političnega reda;

b) sramoti na polju svetovne politike slovenske izseljence z „brodolomci“;

c) skuša nagovoriti verske skupnosti, da se uprejo taki kritiki in obljublja takim skupnostim privilegij s strani nove oblasti;

d) skuša pridobiti nove člane za komunistično partijo.

Podpisani je mnenja, da je dr. V. Grmič kršil beograjski protokol, zlasti del II, člen 1, ki pravi:

Vatikan potrjuje načelo, da se mora aktivnost duhovnikov v izvrševanju njihovega poklica držati okvira vere in Cerkve in da zato oni ne smejo zlorabljati verskih in cerkvenih funkcij v politične namene.

Podpisani je mnenja, da je preiskava tega primera na mestu in jo s svojim pismom naproša.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Pretekli petek 19. oktobra so v Puerto Pte. Stroessner, v Paragvaju, zunanji ministri te države ter še Argentine in Brazila podpisali pogodbo, po kateri so uredili vse potrebno za zgradbo veelektarnarn Corpus in Itaipú, na zgornji reki Paraná.

Svojtčas smo v našem listu že pisali o problemih, ki so nastali med temi tremi državami. Področje reke Paraná, ki teče najprej med Brazilom in Paragvajem, nato med Brazilom in Argentino, je posebno pripravno za gradnjo jezov za energetske uporabe. Tozadevni načrti so pripravljani v nekaterih primerih že dolga desetletja. Energetska kriza moderne dobe je vladé pripravila, da so te načrte aktualizirale. A kmalu so nastale težave, ki so bile bolj politične kot tehnične narave.

Brazil je kot severno ležeči sosed proučeval pravico, da z vodovjem postopa po mili volji. Argentina je zadevo ponesla celo na mednarodne forume, zahtevala zase pravice in tudi namigovala na protikupe. Paragvaj pa, ki je „revnejši sosed“, a potreben obema večjima, ker pač potrebujeta „drugi breg“, je stal ob strani in čakal, saj ni imel kaj izgubiti, temveč le pridobiti.

Končno je prevladala pamet. Kar na hitro so komisije, ki so študirale problem, prišle do skupnih zaključkov. In pogodba je bila slavnostno podpisana. Opazovalci razlagajo, da je politična sprememba v Brazilu, pa še huda energetska kriza privedla do državo, da je opustila prvotne radikalne položaje in se približala argentinskim zahtevam. Še več, sedaj že proučujejo novo skupno gradnjo na argentinsko-brazilski meji.

Ni pa vse tako rožnato za argentinsko vlado, kot je bil ta diplomatski uspeh. Kar se notranje politike tiče, je proces zašel v kritično dobo. Vsaka vlada se s časom „obrabí“, kar ji otežkoča nadaljnje delo. Tako tudi sedanja vlada oboroženih sil, ki se mora zlasti boriti z dvema velikima težavama: z inflacijo in sledečo socialno krizo ter še z raznimi notranjimi nesporazumi.

O prvem teh problemov smo že mnogokrat razpravljali. Morda kar prevečkrat, saj je včasih kar odveč na papirju razlagati, kar v praksi ljudje sami kaj globoko občutijo. Zadnja meseca sicer

Djilas spet obsojen

Časopisne agencije so 15. oktobra sporočile, da je bil v Jugoslaviji obsojen na denarno globo 5.000 dinarjev (530 dolarjev) znani Milovan Djilas zaradi objave svojih del v nedovoljeni brošuri. Isti sodnik je tudi kaznoval z zapornem enega meseca izdajatelja mimeografske brošure Dragoljuba Ignjatovića. Ta brošura, podobna sovjetskim podtalnim Samizdatom, je prva te vrste v Jugoslaviji. Izšla je pred dobrim mesecem in priobčuje literarna dela Milovana Djilasa, Ignjatovića, Mihajla Mihajlova in še nekaterih drugih. Izdajatelj te brošure so zatirjevali, da objavljena dela niso politične narave.

procenti inflacije niso poskočili previsoko. Tudi vlada zagotavlja, da bo odslej naprej cena mesu bolj stabilna. A če pomislimo, da sedanja gospodarska ekipa nadzira domačo ekonomijo že nad tri leta, moramo priznati, da so ji glede inflacije vajeti ušle iz rok. Opazovalci menijo, da bo vlada morala podvzeti bolj drastične ukrepe, čeprav bo morda s tem morala prizadeti določene družbene sektorje. Sicer je zaposlenost trenutno ena najvišjih, kar jih pozna država v moderni zgodovini, in se razni ukrepi ne bodo tako poznali. Zlasti ima namen vlada močno preurediti področje državnega gospodarstva.

Bolj problematična je ona druga zadeva: notranji nesporazumi. Vsi dobro poznamo dejstvo, da je sedanja vlada, takoj ob svojem nastopu leta 1976, imela vso zaslombo ljudske večine. Vse opozicijske stranke, pa tudi široki peronistični krogi so priznavali dejstvo, da brez tega kirurškega posega državi ni bilo pomoči. A vlada je napovedala temeljito spremembo družbene strukture na vzgojnem, delavskem, socialnem polju...

Država se je izrinila iz zunanjih dolgov, a notranjega gospodarstva ni bilo mogoče urediti. Kar se vzgoje tiče, se šele sedaj poskušajo izpeljati nekatere pozitivne rešitve. Doslej je vse ostalo le pri praznih ukrepih in protikupeh, ko je vsak minister le uknil to, kar je prejšnji začrtal. Pri tem niso brez krivde razne vplivne skupine, katerih interes je bil postaviti na to važno mesto svojega človeka.

Kar se sindikatov tiče, bi po obljubah vlade morali še pred koncem leta 1976 objaviti nov sindikalni zakon. Prav tako so notranja trenja vojaških krogov, ko so eni zahtevali več kot se je drugim zdelo pametno, preprečila uspešno delo. Zakon bo objavljen šele sedaj, ko je moč vlade kaj oslabela in so sindikati znova povezani.

Moč sindikatov tudi raste, ko se veča delavska nezadovoljnost. Zadnji primeri stank v raznih podjetjih, tako na buenosaireškem področju, kakor v notranjosti, o tem prepričljivo govore. Vlada se rešuje močnega nastopa sindikatov le zaradi gremialne neenotnosti. Sicer povezani in močni, so tudi notranje dovolj razprti, da ne najdejo poti enotnega upora.

In končno še „politični predlog“. Te dni je poveljniki mornarice, admiral Lambruschini izjavil, da bo vlada „pred koncem leta objavila nekatere podrobnosti političnega načrta.“

Ob tem propada prvotni načrt, ki je predvideval hiter in oster poseg na sindikalno področje, ureditev gospodarskega in socialnega problema, ter šele potem objavo vladnega političnega načrta. Večkrat je bilo slišati iz vladnih krogov, da nima smisla govoriti o času, ki ga bo potrebovala vlada za ureditev države, kajti važni so cilji, ne pa čas, ki ga potrebuje za njih doseg. Vendar časa ni na pretek. In čas dela proti vladi. Zlasti še, ker se ob neuspehih poglabljajo notranja nasprotja. Primer generala Menéndeza nam da misliti.

Slovenski izseljenci v Argentini imamo vsaj štirikrat v letu možnost, da javno izpričamo našo ideološko enotnost, zgrajeno na temeljih, ki so nam dali moči, da smo šli v svet in nas pri našem delu vodili. To so: vsakoletno romanje v Luján, kjer kraljuje tudi naša brezjanska Marija — spomin na junijske žrtve — proslava narodnega praznika 29. oktober in dneva slovenske zastave in Slovenski dan.

Letos homo praznovali

Slovenski narodni praznik 29. oktober in dan naše narodne zastave

Ob 19. uri bo sv. maša za vse, ki so se žrtvovali za slovensko narodno svobodo. Ob 20. bo program v veliki dvorani z govori in odskim prikazom MEJNIKI NASE ZGODOVINE. Ob 21. uri pa slavnostna večerja.

Vstopnina za večerjo in odsko prireditev je \$ 18.000. Pridite! V petek 26. oktobra je zadnji dan, da vprašate osebno ali po telefonu v Slovensko hišo, če so še na razpolago vstopnice in jih rezervirajte.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

SDO Zvezna odbora SFZ

VABITA NA

27. mladinski dan

v nedeljo, 4. novembra na Pristavi

Spored:

- ob 8.00: tekmovanja v odbojki
- ob 11.15: dviganje zastav
- ob 11.30: mladinska sv. maša, kosilo in tekmovanja
- ob 17.00: kulturni program s sodelovanjem mladine iz vseh okrajev Velikega Buenos Airesa

Po kulturnem programu prijetno razvedrilo.

Sodeloval bo orkester "TRIGLAV"

KREDITNA ZADRUGA SLOGA Z.O.Z.

STARI IN NOVI DOBRI NASVETI

- I - „Obdeluj polje sicer bo polje tebe obdelovalo!“
- II - „Hrani bele novce za črne dneve!“
- III - „Če še nisi član SLOGE, vprašaj tiste, ki so — zakaj so!“

Ob vstopu v drugih 25 let naše kreditne zadruge:

„SE KREPKEJŠI SLOVENSKI FINANČNI ZAVOD
V ARGENTINI!“

V SLOGI JE MOČ!

Avtomobili in motorni čolni — velika izbira doma-
čih in tujih znamk. — Jahte, jadrnice in trailerji.

LOMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8820
T. E. 243-0270/1433

AUTONAUTICA

Kredit na 12 mesecev, brez obresti. Smo zastopniki — JOHNSON IN TARRAB.

Pozdravljam te, zemlja, sveta dedovska žara!

PRISTAVSKI DAN

NA SLOVENSKI PRISTAVI V CASTELARJU
v nedeljo, 28. oktobra 1979

Dopoldne: Ob 10.00 sprejem in zbiranje gostov, zastopnikov Domov in organizacij
Ob 11.20 dviganje zastav
Ob 11.30 sv. maša za žive in mrtve člane Pristave, ki jo daruje msgr. Anton Orehar
Ob 13.00 družabno kosilo.
Popoldne: Ob 16.00 pozdrav, predsednik Pristave g. France Pernišek. Slavnostni govor predsednika Zedinjene Slovenije g. Boža Stariha. — Uprizoritev pesnitve Severina Šah SPEV RODNI ZEMLJI (zborna deklamacija) — nastopijo zbor deklamatorjev, solisti, pevski zbor in folklorna skupina. Režija g. Miha Gaser.

Prisrčno
Vabi
Društvo Slovenska Pristava

Prijave za Počitniški dom dr. Hanželiča

Odbor Počitniškega doma dr. Hanželiča vabi Slovence, ki bi želeli preživeti počitnice v Počitniškem domu v Doloresu, da se pisмено prijavijo odboru od 1. novembra dalje na naslov: Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires.

Počitniški dom bo za odrasle Slovence odprt od 12. januarja do konca februarja 1980.

Odrasli Slovenci naj sporoče odboru imena oseb, njihovo starost (otrok) in čas, v katerem želijo preživeti počitnice v Počitniškem domu.

Po zamisli pokojnega dr. Hanželiča, ustanovitelja Počitniškega doma, je dom namenjen predvsem sonca in gorskega zraka potrebnim Slovcem. Pri dodelitvi sob imajo prednost družine z več otroki.

Prijave bo reševal odbor Počitniškega doma in bodo prosivci pravočasno dobili obvestilo, v katerem bo tudi označen znesek, ki ga je treba plačati v Kreditni zadrugi Sloga kot predplačilo na oskrbino.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Prtiličje, pisarna 2
Tel. 35-8827

DRUŠTVENI OGLASNIK

Otroška kolonija v Córdobi bo od 26. decembra 1979 do 10. januarja 1980. Prijave sprejema pisarna ZS. Pri prijavi je treba povedati otrokovo starost, naslov, številko telefona (če ga imajo) in številko osebne izkaznice. Brez teh podatkov ne moremo nikogar vpisati, ker vse to zahtevajo oblasti. Stroški bodo nekoliko višji kot smo objavili. Dokončno vsoto homo sporočili v naslednji izdaji Svobodne Slovenije.

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, prtiličje
Capital Federal
Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

SLOVENSKE GOSPO

DRUGA RAZSTAVA

DARSKA PODJETNOST

„EXPOSLOV hoče približati argentinski javnosti, tudi tisti, ki je ne zanimajo naša kulturna in druga duhovna prizadevanja, slovensko prisotnost v svetu, z namenom, da se olajša odpiranje vrat našim narodnim težjam, ki jih zastopamo. Za našo javnost, posebno za mlade ljudi, pa hočemo razširiti vsebino pojma slovenske skupnosti, ki se zdi včasih preveč utesnjena.“

STIK, II. 5. 1979

OD 9.—18. NOVEMBRA
V SLOVENSKI HIŠI
BUENOS AIRES

Pričevanje ruskega disidenta Dimitrija Mihejeva

II.

„BREZRAREDNA“ SOVJETSKA DRUŽBA

Delovno sovjetsko družbo tvori osem družbenih skupin: državni in strankarski vodje, črnoborzi, izobraženci, tovarniški delavci, poljski delavci, vojniki in ujetniki. Med seboj se razlikujejo po svojih materialnih razmerah, pa načinu življenja in po odnosu do družbe. Ta pa pojmuje zelo ozko svoj svetovni nazor. V bistvu se sovjetska družba deli samo na dve skupini: v nič misleče in v drugače misleče.

Nič misleči se duhovno uklonijo vladnim predpisom in navodilom. Drugače misleči skušajo samostojno misliti. Disident pa je tisti, ki ne le misli, ampak tudi govori.

Prva skupina si lahko kupi avtomobile, dače, ima dostop v posebne dobro

založene, povprečnim državljanom nedostopne trgovine. Ta skupina je maloštevilna in ne presega 200.000 ljudi. V svoji kratkovidnosti in omejenosti se pehajo samo za enim: ohraniti na vsak način svoje privilegije.

Že od njenega nastanka je v Sovjetiji primanjkovalo zdaj teh zdaj onih življenjskih potrebščin. Velik del krivde za tako stanje nosijo verizniki. Namerano pokupijo blago, in kadar ga primanjkuje, ga vržejo po visokih cenah na trg na črni borzi. Skupina teh ljudi je številnejša. Okrog pet milijonov. Največkrat jih režim celo podpira, posebno v dobah pomanjkanja. Takrat prav verizniki drže prebivalstvo v šahu. Nič čudnega, če ljudstvo sovraži to skupino.

Do izobražencev je sovjetski režim skrajno nezaupen, čeprav so mu koristni, npr. znanstveniki, tehniki. Proti zdravnikom, učiteljem, profesorjem ipd. ima vlada v bistvu pomisleke. Režim ne more povsem nadzorovati skupine

izobražencev. Še manj njenega delovna. Polovica prejema najslabše plače — okrog 120 rubljev. Temu primerno ustvarjajo. Večina izobražencev je prisiljena iskati dodatni kosček kruha. Na tak pretkan način doseže režim mimo grede še to, da so ti razumniki pred ljudstvom nekako diskreditirani in nimajo vpliva nanj. Poslušajo zabodne radijske oddaje, jadikujejo, si pripovedujejo šale in — čakajo spremembe.

V ZSSR ni razredne družbe, temveč le cenena delovna sila. Brezpravno delavstvo daje režimu na razpolago svojo delovno moč. Ti ljudje nimajo več tradicij, tudi ne svobodnih organizacij, žive slabo in ne razpalogajo s privatno lastnino. So nezadovoljni, zmerjajo — in pijejo.

70% tovarniških delavcev pride z dežele. Žive v tovarniških domovih, kjer stanuje v eni sobi po več družin. Povprečno zaslužijo po 150 rubljev. Menjati delo pomeni zanje ostati brez stanovanja. Zato se sprijaznijo z danim načinom življenja. Sindikati odredijo od časa do časa 5—6 odstotno zvišanje

plač, s čemer se jim položaj kaj prida ne izboljša. Zaradi teh razmer trpi kakovost in količina proizvodnje. Iz zahoda uvoženo blago je zato tako zelo cenjeno.

Podleželsko prebivalstvo ne more niti sanjati, da bi jim režim skušal zboljšati dane razmere. Imajo sicer dovolj denarja, s katerim pa ni kaj kupiti. Načinu mestnega življenja se ne morejo niti približati.

Šesta skupina, študentje, ne predstavlja v Sovjetiji kake politične sile, kot je to včasih primer na zahodu. Ni pa izključeno, da bo prav ta skupina udeležena pri možnih bodočih nemirih. Vojaki in jetniki so nedvomno najbolj zapostavljeni del ruskega prebivalstva. So brez pravice, zagrenjeni in lačni. To skupino — 5 do 6 milijonov — tvorijo predvsem mladi ljudje, ki nimajo ničesar pričakovati in tudi ničesar izgubiti. V primeru kakega preobrata bi mogli postati močan anarhistični element. Gulagovci in prisilni delavci so brez dvoma režimu nevaren element v primeru kake vstaje. Mogli bi se ma-

ščevati nad miličniki, sodniki in sodržavljani, ki podpirajo nasilje režima. Tega ni pričakovati od vojske. Za je bila zmeraj hlapčevsko poslušna, kadar je bilo treba streljati na prebivalstvo. Primeri na Češkem so dovolj zgovorni, da ni bila ruska vojska še nikoli na tako nizki ravni.

Vse te skupine danes medsebojno povezuje le še nezadovoljstvo s sedanjim stanjem v ZSSR.

Sovjetsko družbo bi mogli deliti tudi na mestno in podeželsko prebivalstvo. Primerjanje teh dveh skupin je podobno onemu med plemenitaši in sužnji 19. stoletja. V zadnjih šestdesetih letih je režim tolikokrat oropal poljedelce, jih poniževal in preganjal, da je ta del ponižanega naroda dobil manjvrednostni občutek. Zato podeželje sovraži meščana in njegove privilegije. Po drugi strani so izobraženci v očeh delavstva paraziti in se zato tudi ti medsebojno podcenjujejo.

Taka je bratska enakost „brezrazredne“ sovjetske družbe.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1979: za Argentino \$ 38.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 43.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 35 USA dol.; obmejne države Argentine 30 USA dol.; Avstralija 45 USA dol.; Evropa 38 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 30 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA
"SLOGA" z o. z.
BME. MITRE 97
RAMOS MEJIA
T. E. 658-6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK
OD 15. DO 19. URE.

Prosimo, ne odlašajte s poravnavo naročnine!

Slovenska radijska oddaja je vsako nedeljo od 8—8.30 ure na radio Antártida.